

**Jaar
2015**

Energiemanagementprogramma

Jansen Venneboer

Eindverantwoordelijke: S.Payanda

Jansen Venneboer

Datum: Juni 2015

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Energiemanagement	4
1.1 Algemeen.....	4
1.2 Scope van de activiteiten van het bedrijf.....	4
1.3 Scope van de energiebronnen.....	4
1.4 Referentiejaar.....	5
2. Reductie CO ₂ - emissie	6
2.1 Energie inventarisatie.....	6
2.2 Prestatie-indicator.....	7
2.3 Doelstellingen.....	7
2.4 Reeds genomen maatregelen om CO ₂ -emissie te beperken	8
2.5 Energiemanagementprogramma	8
2.5.1 Algemeen.....	8
2.5.2 Scope 1	8
2.5.3 Scope 2	9
3. Organisatie, taken en verantwoordelijkheden.....	10
3.1 Algemeen.....	10
3.1.1 Verantwoordelijke bedrijfslocatie	10
3.1.2 Verantwoordelijk projectlocatie.....	10
3.2 Uitvoering.....	11
3.2.1 Algemeen.....	11
3.2.2 Planfase	12
3.2.3 Do-fase	12
3.2.4 Check-fase	13
3.2.5 Act-fase.....	13
Bijlage I: Kansenregister Jansen Venneboer	14

Inleiding

Duurzaam ondernemen is voor Jansen Venneboer belangrijk en is onderdeel van de business naar en voor haar klanten. Er ontstaat in de markt steeds meer vraag naar duurzame oplossingen en toepassingen. Jansen Venneboer beweegt mee met deze waardevolle ontwikkeling. Jansen Venneboer zet haar kennis en expertise in voor een leefbare en duurzame samenleving. Jansen Venneboer ontwerpt en realiseert gezichtsbepalende en omgevingsbeïnvloedende werken die op een aantal aspecten effect hebben op de duurzaamheid.

Naast duurzaamheid in de business investeert Jansen Venneboer in duurzame bedrijfsvoering. Dat vraagt om bewustwording en een omslag in denken en handelen. Bij alles wat Jansen Venneboer doet, wordt criteria voor duurzaamheid meegewogen. Dit heeft een positieve invloed op de elementen People, Planet en Profit. De bedrijfsactiviteiten mogen het milieu zo weinig mogelijk belasten. Jansen Venneboer kiest bij voorkeur groene producten en diensten, die zo weinig mogelijk belastend zijn voor het milieu. De leveranciers zullen gestimuleerd worden om mee te gaan in een duurzame bedrijfsvoering.

Een belangrijk onderdeel is het beperken van de van CO₂-emissie. Daarbij wordt kritisch gekeken naar de eigen organisatie en gebouwen, met als belangrijkste doel: hoe kan het energieverbruik omlaag en kunnen duurzame energiebronnen worden ingezet. Jansen Venneboer wil ook op het gebied van zakelijk verkeer een duurzame slag slaan en de CO₂- emissie verlagen. Maar ook wordt de betrokkenheid van de eigen medewerkers gestimuleerd om ook buiten het bedrijf duurzaamheid te bevorderen.

Met de keuze voor de certificering voor de CO₂-prestatieladder van SKAO toont Jansen Venneboer de bereidheid haar plannen om te zetten in concrete doelstellingen. Het feit dat het hier om een certificering gaat betekent dat je als organisatie afgerekend kunt worden op het behalen van de doelstellingen. Dit zorgt voor nog meer bewustwording binnen de gehele organisatie. Daarnaast biedt het ons handvaten om de markt te overtuigen. Juist deze combinatie van interne en externe bewustwording is wat ons betreft essentieel in het nastreven van een duurzame samenleving.

Deze notitie is de beschrijving van punt 3.B.2 van de CO₂-prestatieladder; het energiemangement-programma. Hierin wordt het beleid voor de komende jaren en de doelstellingen om de CO₂-emissie te reduceren beschreven.

1. Energiemanagement

1.1 Algemeen

Het energiemanagementsysteem is een goed middel om een totaaloverzicht te krijgen van alle mogelijke energie-onderdelen en heeft als doelstelling de emissie van broeikasgassen jaarlijks te verlagen. Omdat CO₂, als broeikasgas, wordt gezien als de belangrijkste veroorzaker van het broeikaseffect en dus de klimaatverandering, wordt het totale energieverbruik vertaald in tonnen CO₂-emissie.

Het energiemanagementsysteem heeft als doel:

- om een zo volledig mogelijk inzicht te krijgen en houden van het energieverbruik van Jansen Venneboer;
- actuele overzichten te genereren van het energieverbruik;
- inzicht te verkrijgen om efficiënte maatregelen te nemen om het energieverbruik te verminderen.

1.2 Scope van de activiteiten van het bedrijf

Het energiemanagementsysteem is van toepassing op alle activiteiten van Jansen Venneboer. Het maakt onderdeel uit van het integrale kwaliteitssysteem van Jansen Venneboer.

1.3 Scope van de energiebronnen

Om de energiebronnen te rangschikken wordt op grond van het Green House Gas Protocol onderscheid gemaakt in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Ten aanzien van de CO₂-prestatieladder heeft SKAO het Green House Gas Protocol aangepast. De volgende scopes worden onderscheiden:

Scope 1 - emissies (of directe emissies)

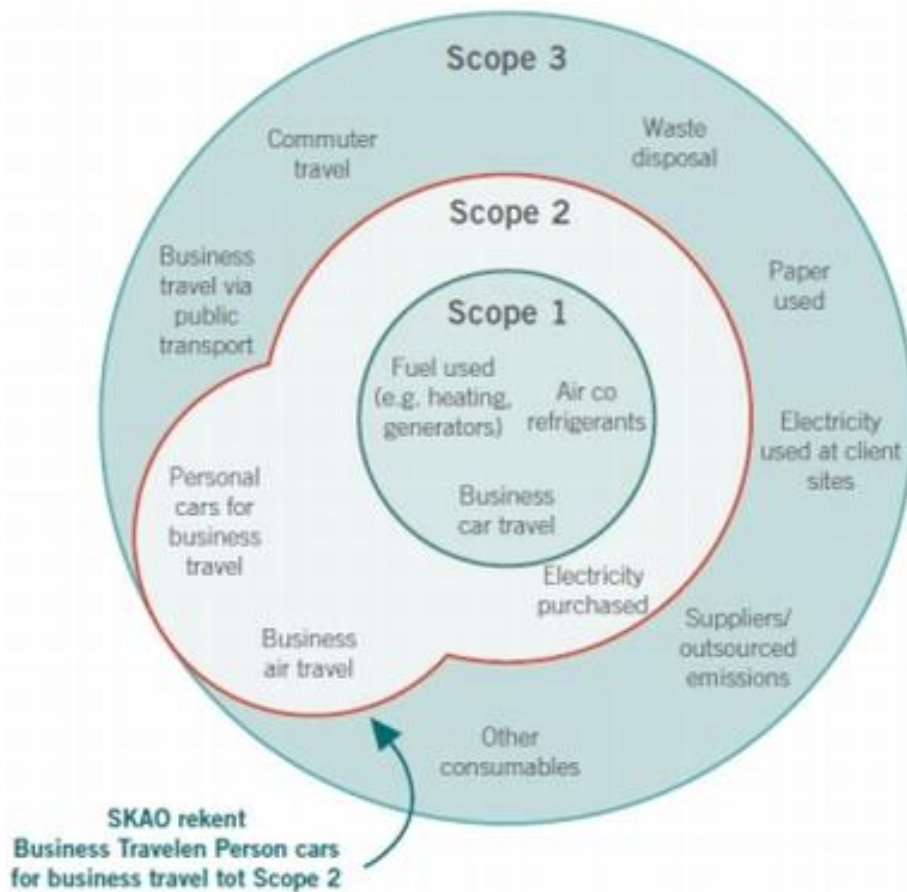
- Emissies door de eigen organisatie, zoals emissies door eigen gas gebruik (bijv. gas boilers, warmtekrachtinstallaties en ovens) en emissies door het eigen wagenpark.

Scope 2 - emissies (of indirecte emissies)

- Emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit die de organisatie gebruikt, zoals emissies door centrales die deze elektriciteit leveren. SKAO rekent Business Travel en Personal Cars for business travel tot scope 2.

Scope 3 - emissies (of overige indirecte emissies)

- Emissies, veroorzaakt door activiteiten van de eigen organisatie, zoals emissies van woon-werkverkeer met privéauto's, papierverbruik, afvalverwerking, inkoop van producten, onderaanneming.

Figuur 1: Scope diagram SKAO

1.4 Referentiejaar

De eerste inventarisatie van het energieverbruik heeft plaatsgevonden over het jaar 2010. Vervolgens wordt per halfjaar een nieuwe CO₂-emissie bepaald die vervolgens wordt vergeleken met het referentiejaar. De doelstellingen over de CO₂-prestatieladder worden gerelateerd aan de uitgangspunten in het referentiejaar.

2. Reductie CO2-emissie

2.1 Energie inventarisatie

In 2010 is een start gemaakt met de inventarisatie van de eigen CO₂-uitstoot. Er is toen voor scope 1 en 2 een inventarisatie gemaakt.

	Thema	CO2-equivalent				
		2014	2013	2012	2011	2010
CO2 scope 1						
Aardgas voor verwarming	Brandstoffen	76,8	91,6	107	97,5	120,9
Benzine	Mobiele werktuigen	2,01	1,95	2,09	0,459	3,8
Diesel	Mobiele werktuigen	0,518	0,781	33,2	1,55	2,7
LPG	Mobiele werktuigen	5,89	6,51	9,88	6,84	7,1
Personenwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer	70,9	85,7	58,5	6,96	0,5
Personenwagen (in liters) diesel	Zakelijk verkeer	75,2	90,4	101	108	218,5
Bestelwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer	0	0	0	0	
Bestelwagen (in liters) diesel	Zakelijk verkeer	129	113	133	0	
Vrachtwagen (in liters) diesel	Goederenvervoer	39	35,3	30,1	30,1	
	<i>Subtotaal</i>	<i>400</i>	<i>426</i>	<i>475</i>	<i>251,4</i>	<i>353,5</i>
CO2 scope 2						
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit	163	175	154	141	179,4
Waarvan groene stroom uit waterkracht	Elektriciteit	-163	-169	-149	-137	0
Gedeclareerde km personenwagen	Zakelijk verkeer	7,84	7,53	18,8	114	23,3
Vliegtuig regionaal (<700 km)	Zakelijk verkeer	0	0,873	3,23	0	4
Vliegtuig Europa (700-2500 km)	Zakelijk verkeer	2,58	3,17	0	3,08	
Vliegtuig mondiaal (>2500 km)	Zakelijk verkeer	0	0	0	0	
	<i>Subtotaal</i>	<i>10,2</i>	<i>17,3</i>	<i>27,1</i>	<i>122</i>	<i>206,7</i>
CO2 scope 1,2						
	totaal 1,2	410,2	443,3	502,1	373,4	560,2
CO2 scope 3						
Drinkwater	Water&Afvalwater	0,143				
Standaard (houtvrij) papier	Zakelijk	1,46	2,31	3,34	2,69	
Openbaar vervoer	Woon-werk	0	0	0	0	
Personenwagen	Woon-werk	83,9	119	119	77,2	
	<i>Subtotaal</i>	<i>85,5</i>	<i>121,3</i>	<i>122,3</i>	<i>79,89</i>	
	Totaal 1,2,3	495,7	564,6	624,4	453,3	
	Compensatie		0			
	CO2-uitstoot	495,7	564,6	624,4	453,3	560
Omzet		2014	2013	2012	2011	2010
CO2 scope 1&2		410	443,3	502,1	373,4	560,2
Omzet		18	13,5	18,2	12,5	12
<i>CO2/omzet</i>		<i>22,78</i>	<i>32,84</i>	<i>27,59</i>	<i>29,87</i>	<i>46,6833</i>

In 2010 was de totale CO₂-uitstoot van Jansen Venneboer 560 ton. Het daaropvolgende jaar 2011 was de totale CO₂-uitstoot teruggebracht naar 373,4 ton (mede door energie uit waterkracht). In 2012 was de emissie voor scope 1 en 2 gezamenlijk 502 ton CO₂. De stijging is vooral een gevolg van de groei van het bedrijf en de andere manier van berekenen van de CO₂ uitstoot van het wagenpark. In 2013 was de emissie voor scope 1 en 2 gezamenlijk 443 ton CO₂ en in 2014 reduceerde dit naar **410,4 Ton**.

2.2 Prestatie-indicator

Om de emissie over de jaren heen met elkaar te vergelijken wordt deze gerelateerd aan de behaalde omzet. Zowel voor de productieafdelingen als voor de andere afdelingen is de CO₂-uitstoot evenredig met de bedrijfsactiviteiten en dus ook de behaalde omzet. Deze hantering leek tot vorig jaar een duidelijk beeld op te leveren. Zie tabel hieronder.

Omzet	2014	2013	2012	2011	2010	
CO2 scope 1&2	410	443,3	502,1	373,4	560,2	ton CO2
Omzet	18	13,5	18,2	12,5	12	Miljoen €
CO2/omzet	22,78	32,84	27,59	29,87	46,68	tonCO2/milj.€

Vanaf 2013 is veel veranderd. 2013 was een jaar waarin veel gebeurd is. De orderintake was laag zodat er gereorganiseerd is en afgeslankt. De toegevoegde waarde gerelateerd aan de omzet is anders komen te liggen, hierdoor neemt de CO₂ uitstoot toe ten opzichte van de omzet. In 2014 zien we dat dit waarde verder gedaald is.

2.3 Doelstellingen

De doelstellingen om de CO₂-emissie te verminderen zijn door het managementteam van Jansen Venneboer vastgesteld.

Naar schatting in 2015 zal het aantal vaste medewerkers bij Jansen Venneboer constant blijven en het aantal gewerkte uren en de zakelijke kilometers minder zijn dan vorig jaar.

Hierdoor zal de CO₂-uitstoot gelijk blijven als er verder niets wordt gedaan. Echter op basis van de genoemde maatregelen is de verwachting dat de totale uitstoot in 2015 met enkele procenten zal afnemen ten opzichte van 2014. Dit doelstelling zal in sterke mate afhangen van de (nog te scoren) projecten en het stookseizoen in het najaar van 2015.

Belangrijker is dat alle veranderingen en investeringen die binnen Jansen Venneboer plaatsvinden worden getoetst aan de aspecten die direct te maken hebben met duurzaamheid. Bij de keuzes die gemaakt moeten worden zal de duurzaamheid zwaar meewegen. Hierbij hebben wij de overtuiging dat duurzame investeringen op langere termijn ruimschoots terugverdiend worden.

De vermindering ten opzichte van het referentiejaar wordt gehaald in scope 1 en 2.

- Scope 1: Beperken van de CO₂-emissie van de leaseauto's
- Scope 1: Beperken van de CO₂-emissie door brandstofverbruik, met name gasverbruik.
- Scope 2: Beperken van de CO₂-emissie als gevolg van elektriciteitsgebruik

2.4 Reeds genomen maatregelen om CO₂-emissie te beperken

Energiebesparing:

- Duurzame klimaatinstallatie met een warmtepomp in het onlangs opgeleverde nieuwe kantoor.
- Energiezuinige verlichting met daglichtdimmers in het nieuwbouw kantoor.
- Verlichting in een deel van de productieafdeling wordt standaard uitgelaten en slechts bij behoefte ingeschakeld.

Vervoer:

- Introduceren van een nieuw leasebeleid waarbij alleen auto's met energielabel A en B mogen worden ingezet.
- Alle leaseauto's zijn standaard voorzien van een navigatiesysteem, wat efficiënter reisgedrag bevordert (ook van toepassing voor reductie bij projecten)
- Alle medewerkers van Jansen Venneboer die regelmatig in een bedrijfswagen rijden hebben in 2013 een cursus "het nieuwe rijden" gevolgd.
- 7 bedrijfsbussen zijn vervangen voor nieuwe bussen met schonere en zuiniger motoren. Imperiaals worden niet meer gebruikt en de bedrijfswageninrichting wordt tegenwoordig van aluminium gemaakt in plaats van staal, wat ca 200 kg aan gewicht scheelt.
- In 2012 zijn 2 elektrische auto's in het wagenpark opgenomen.
- Er is een mobiliteitsonderzoek uitgevoerd naar de mobiliteit bij Jansen Venneboer. Met name het woon-werkverkeer is hierin uitgebreid onderzocht.

Ook in scope 3 worden maatregelen getroffen die leiden tot beperking van de CO₂-emissie:

- Steeds meer documenten worden alleen nog digitaal verwerkt (Loonstroken van de medewerkers, inkoopfacturen, technische dossiers).
- Er wordt gestimuleerd om zoveel mogelijk dubbelzijdig te printen om het verbruik van papier te reduceren.
- De medewerkers printen met wachtwoord, om het rondslingerende papier tegen te gaan waardoor het papierverbruik wordt gereduceerd.

Afval:

- Gescheiden inzameling van afval door erkende verwerkers.
- "Monofolie" sorteren.

2.5 Energiemanagementprogramma

2.5.1 Algemeen

In het energiemanagementprogramma wordt het beleid voor de komende jaren en de doelstellingen om de CO₂-emissie te reduceren beschreven.

2.5.2 Scope 1

Mobiliteit

Uit de inventarisatie van 2014 blijkt het zakelijk gebruik van privéauto's en leaseauto's gezamenlijk

Verantwoordelijk is voor 65 % van de CO₂-emissie van scope 1 en 2 . Met de reductie van het aantal autokilometers en vermindering van het brandstofverbruik lijkt de meeste winst te behalen.

Ook in 2015 zal het wagenpark stabiel blijven hoewel er mogelijk wel meer kilometers gedeclareerd worden doordat engineers en projectmanagers gedetacheerd worden. Het doel is om de emissie niet verder te laten groeien, ondanks meer vervoersbewegingen door verandering van soort omzet. Dit kan worden bereikt door de volgende maatregelen en aandachtspunten:

- Vervangen van auto's voor uitsluitend milieu- en klimaatvriendelijke auto's. In april 2011 is de leaseregeling aangepast. Er kan alleen nog maar gekozen worden voor een leaseauto met brandstoflabel A of B
- Er zal een campagne voor rijden met de juiste bandenspanning worden opgezet.
- Aan de hand van de rapportage uit het mobiliteitsonderzoek wordt gekeken naar alternatieven voor woon-werkverkeer.

Brandstofverbruik

Om het gasverbruik ten behoeve van verwarming van de bedrijfsgebouwen te beperken worden de komende jaren de volgende maatregelen bekeken:

- Vervangen van de grote deuren in de productiehallen door geïsoleerde deuren met goede kierafdichting.
- De grote deuren voorzien van snelloopdeuren t.b.v. heftrucks om het langdurig openstaan tijdens de wintermaanden zo veel mogelijk te beperken.
- De schil van het gebouw zal aanzienlijk worden verbeterd zodat een betere isolatiewaarde wordt verkregen. Hierdoor zal de warmtebehoefte afnemen en kan de verwarmingsinstallatie op een veel gunstiger lagere temperatuur werken.
- Er zal worden gekeken naar alternatieven om de grote productiehal te verwarmen. Hierbij kan gedacht worden aan gebruik van milieuvriendelijke houtkachels.

2.5.3 Scope 2

Electriciteitsverbruik

- Bij de aanschaf van nieuwe machines waaronder lasapparaten, zal het energieverbruik een belangrijke parameter worden. Lasapparaten zullen voorzien zijn van invertertechnologie waarmee gemiddeld meer dan 20% op het elektriciteitsverbruik kan worden bespaard.
- Jansen Venneboer zal samen met de gemeente Olst-Wijhe en andere bedrijven uit de gemeente een haalbaarheidstudie gaan uitvoeren voor een grootschalig zonne-energieproject, waarbij het dak van de productiehal van Jansen Venneboer gebruikt kan worden om de panelen op te zetten.

Daarnaast

- Zoals in de rapport van 2014 vermeld, er is een compleet lichtplan gemaakt voor het gehele gebouw, waarbij uitgegaan wordt van duurzame verlichting zo mogelijk met daglichtdimmers en tijdschakelaars. De beoogde reductie op het totale elektriciteitsverbruik is ruim 10%. Dit betekent een reductie op de totale CO₂-uitstoot van 2% (gerekend met groene stroom).

- Koffieautomaten en de frisdrankautomaat worden 's nachts in sluimerstand gezet en de kopieerapparaten worden uitgezet; dit is al gerealiseerd.
- In het oude deel van het kantoorgebouw zal een duurzame klimaatinstallatie komen, waarbij gebruik wordt gemaakt van een warmtepomp, een bron voor zomer- en winterbedrijf.

3. Organisatie, taken en verantwoordelijkheden

3.1 Algemeen

Het beleid wordt vastgesteld door de directeur van Jansen Venneboer.

Bij de projecten met gunningsvoordeel, op basis van de certificering van de CO₂-prestatieladder, liggen de verantwoordelijkheden voor een projectlocatie in eerste instantie bij de projectmanager die rapporteert aan de manager operations, omdat de cijfers van een project uiteindelijk doorwerken in de CO₂-emissie van Jansen Venneboer in zijn geheel.

3.1.1 Verantwoordelijke bedrijfslocatie

Tot de taken behoren:

- Het opzetten, in stand houden, monitoren en verbeteren van het energiemanagementsysteem binnen Jansen Venneboer.
- Rapportage aan de directie.
- Invulling geven aan de visie, ambitie, doelstellingen en beleid op het gebied van MVO voor Jansen Venneboer.
- De certificering van de CO₂-prestatieladder op niveau 3.
- Het uitwerken van voorstellen voor investeringen op het gebied van MVO.
- Intern en extern uitdragen van de visie, ambitie, doelstellingen en beleid op het gebied van MVO voor Jansen Venneboer.
- Controle documenten aangeleverd door projectleider met betrekking tot de prestatieladder.

3.1.2 Verantwoordelijk projectlocatie(bij gunningsvoordeel projecten)

Tot de taken behoren o.a.:

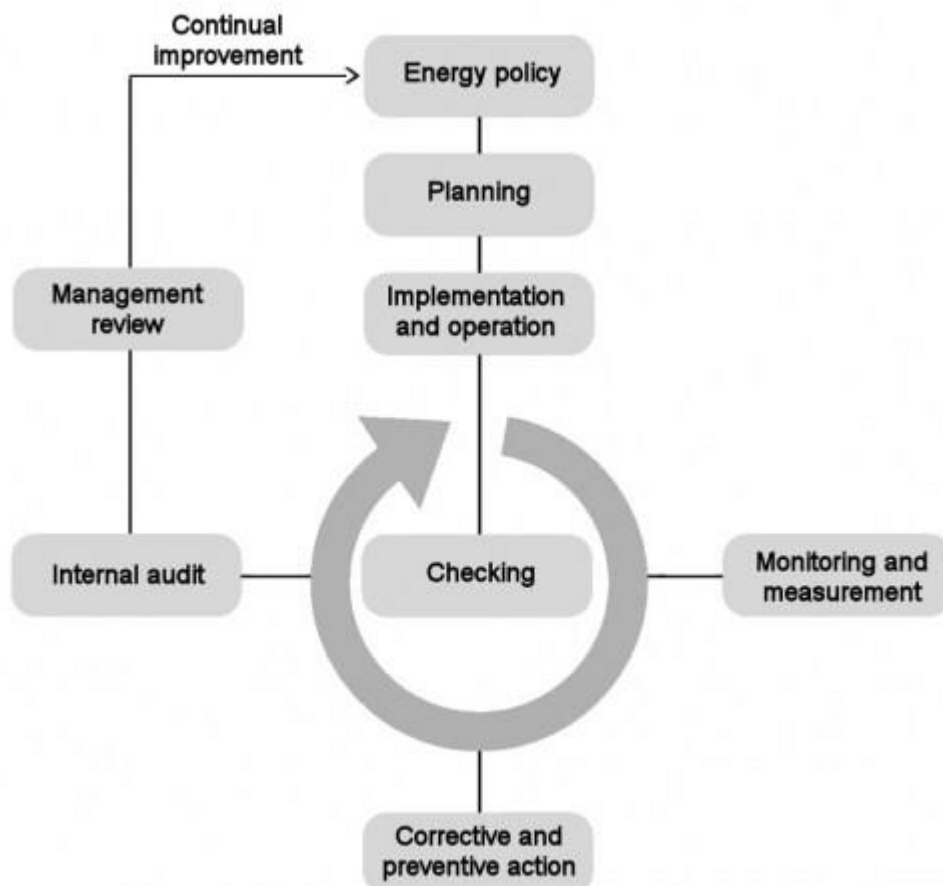
- Verwachte CO₂-uitstoot voor het project berekenen.
- Registratie energiestromen tijdens het gehele project, ter ondersteuning is de CO₂-footprintcalculator voor projecten beschikbaar. Te vinden op: P:\KAM\Duurzaamheid\CO₂-prestatieladder\Verzamelmap.
- Verwerken energiestromen tot CO₂-emissieinventaris-project volgens de "ISO 14064-1".
- Opstellen energie auditverslag.
- CO₂-reductiemogelijkheden vastleggen, maatregelen e.d. in kansenregister (3.B.2. Energiemanagementprogramma). Kwantitatieve en kwalitatieve reductiedoelstellingen opstellen.
- Communicatie intern/extern via marketingmedewerker, uiteindelijk documentatie op internet onder aparte project-link/map.
- Kennisneming van sector- en/of keteninitiatieven en eventueel toepassing daarvan.

Afkomstig uit de EMVI-criteria van de CO₂-prestatieladder. Voor een exact overzicht per niveau wordt verwezen naar het handboek van de CO₂-prestatieladder versie 2.0 van SKAO, Hoofdstuk 4: Aanbestedingsrechtelijke inpassing van de CO₂-prestatieladder: EMVI-criteria, blz. 27 t/m 31. Het handboek van SKAO is te downloaden via www.skao.nl.

3.2 Uitvoering

3.2.1 Algemeen

De EN 16001 is, net als de ISO 9001, gebaseerd op de plan-do-check-act (PDCA) cyclus: beleid en doelstellingen vastleggen, acties plannen, maatregelen uitvoeren, resultaten controleren en op basis daarvan weer nieuwe doelstellingen opmaken en eventueel het beleid aanpassen. Deze cyclus is de kern van deze norm en wordt ook binnen Jansen Venneboer toegepast voor het energiemangementprogramma. De (mogelijke) maatregelen om de CO₂-emissie te reduceren worden in een kansenregister bijgehouden (zie bijlage I). Op basis van de geschatte investeringen en de mogelijk te behalen reductie van de CO₂-uitstoot kunnen met behulp van dit kansenregister beslissingen worden genomen. De geschatte reductie die in het kansenregister vermeldt staat is gebaseerd op de CO₂-emissie in het basisjaar 2010.

Figuur 2: PDCA-cyclus

3.2.2 Planfase

Het analyseren van het energieverbruik en het opstellen van de doelstelling behoren tot de PLAN fase (zie hoofdstuk 2.1 tot en met 2.3). In hoofdstuk 2.5 worden de kansen om tot een reductie te komen opgesomd. Alle energiereductiekansen worden bijgehouden in een lijst. Deze lijst zal steeds worden aangevuld met nieuwe kansen en de status van de reeds gemelde kansen wordt hierin geactualiseerd.

3.2.3 Do-fase

Het implementeren van de gekozen maatregelen behoort tot de DO fase. De kansen uit de inventarisatielijst met het meeste effect en die bedrijfseconomisch het meeste rendement opleveren zullen als eerste worden opgepakt. Het besluit tot uitvoering van een maatregel zal door het managementteam worden genomen. Hierbij worden de volgende aspecten uitgewerkt:

- Energieaspect
- Maatregelen
- Kosten
- Start- en einddatum implementatie
- Daadwerkelijke resultaten

3.2.4 Check-fase

Het doel van het energiemangementprogramma is controleerbaar en navolgbaar invulling geven aan het verminderen van het energieverbruik. Het effect van de genomen maatregelen en de trends in het energieverbruik moet periodiek geanalyseerd en beoordeeld worden. Het inventariseren en analyseren van de emissies zal halfjaarlijks worden gedaan. De rapportage hiervan zal in het managementteam worden gepresenteerd. Tevens zal het effect van de genomen maatregelen in het rapport worden gepresenteerd. Prognoses voor de toekomst zullen eventueel worden bijgesteld en het effect van nieuw uit te voeren maatregelen worden in de rapportage meegenomen.

3.2.5 Act-fase

De rapportage zal intern en extern (op de website) worden gecommuniceerd. Het energiebeleid en het energiemangementprogramma zal jaarlijks worden geëvalueerd door het management van Jansen Venneboer. De resultaten hiervan dienen als input voor het op te stellen beleid voor het volgende jaar.

De volgende aspecten komen in deze evaluatie aan de orde:

- In hoeverre wordt de reductiedoelstelling voor het onderhavige jaar gerealiseerd.
- Wat is de status van de genomen maatregelen ten aanzien van de reductie van het energieverbruik.
- Wat zijn de nieuwe kansen om het energieverbruik te reduceren.
- Hoe is de betrokkenheid van de medewerkers.
- Wat is de effectiviteit van de communicatie.

Bijlage I: Kansregister Jansen Venneboer

Kans	Energieaspect	Energiesoort	Waarde (kosten/kooldioxide)	Maatregelen	Geschatte kosten	Datum voltooiing	Daadwerkelijke resultaten
0	Uitstoot door bedrijfspand	Elektriciteit	5 ton				
1	<i>Inkopen groene stroom</i>	"	<i>5 ton reductie</i>	contract/leverancier wijzigen	0,-	1-januari-2011	<i>97% minder uitstoot door elektriciteit</i>
2	Instellingen monitor wijzigen	"	0,2 ton reductie	instellingen wijzigen d.m.v ronde	0,-		<i>Doorlopende actie</i>
3	Instellingen pc wijzigen	"	0,9 ton reductie	instellingen wijzigen d.m.v ronde	0,-		<i>Doorlopende actie</i>
4	Instellingen koffiezetapparaten wijzigen	"	0,2 ton reductie	monteur laten komen	0,-	20-juni-2011	
5	<i>Verlichting draaijerij standaard uit</i>	"	<i>0,9 ton reductie</i>	gedragsregel instellen	0,-	1-mei-2011	
6	Verlichting constructiehal pauze uit	"	2,1/3,4 ton reductie	gedragsregel instellen	0,-		<i>niet iedere werknemer neemt tegelijk pauze; nog geen resultaat</i>
7	Sluipverbruik pc's uitschakelen	"	0,8 ton reductie	aanschaffen digitale tijdschakelaars	40 x 7,99 = 320 euro		
8	Sluipverbruik frisdrankautomaat uitschakelen	"	0,03 ton reductie	aanschaffen digitale tijdschakelaars	7,99		
9	Compressor uitschakelen in het weekend	"	Onbekend	gedragsregel instellen	0,-	2011	<i>Compressor wordt gelijk met hoofdstroom uitgeschakeld ('s nachts en in het weekend)</i>

10	Energiezuinige apparatuur aanschaffen	"	onbekend	verbruiksgegevens in oog houden bij aanschaf	0,-		
11	Energiezuinige verlichting aanschaffen	"	0,5 ton	verbruiksgegevens in oog houden bij aanschaf	100.0000,-		<i>Wat betreft CO₂ reductie niet interessant; lange terugverdientijd</i>
12	(Vervangen gevel) Verwarmen/koelen elimineren	"	2 ton reductie	Door aannemer laten uitvoeren	85000,-		<i>Minder elektriciteit/gasverbruik door betere isolatie</i>
13	Energiebewustheid personeel vergroten	"	onbekend	Informereren personeel	gering	27-mei-2011	<i>Continue actie richting personeel</i>
14	Zonnepanelen op dak plaatsen	"	30,8 ton reductie		400000+		<i>Projectmatige aanpak met gemeente of participanten</i>
		Gasverbruik	113 ton (Gemiddeld)				
1	(Vervangen gevel) Verwarmen/koelen elimineren	"	2 ton reductie	Door aannemer laten uitvoeren	85000,-		<i>Minder elektriciteit/gasverbruik door betere isolatie</i>
2	Verwarming instellen op winter-/zomertijd	"	Onbekend			2011	<i>Efficiënter gebruik verwarmingsmogelijkheden</i>
3	ECOJet magneetsysteem	"	6 ton reductie	EcoJet magneetsysteem plaatsen mits reëel	€ 350		<i>Lager gasverbruik, mits waar</i>
4	Houtkachels	"	Aanzienlijk	Houtkachelverbrandingsinstallaties plaatsen en aansluiten	onbekend		<i>Lager gasverbruik, door verbranding hout (CO₂-neutraal; Nog niet in kaart gebracht</i>

0	Scope 3	Printen					
1	<i>Printopdracht beveiligen met wachtwoord</i>	"		Privé printinstellingen wijzigen	0,-	16-mei-2011	
2	<i>Instellingen wijzigen naar dubbelzijdig/zwart-wit</i>	"		printinstellingen wijzigen	0,-	16-mei-2011	
0	Uitstoot door mobiliteit (incl. aggregaten)	Wagenpark	341 ton(Gemiddeld)				
1	Introductie nieuwe rijden	"	13 ton reductie	Informateren personeel/Cursussen	4 uur per werknemer	September 2012	<i>5% lager brandstofverbruik</i>
2	Bandenspanning op peil houden	"	5 ton reductie	Maandelijkse controle	1-2 manuren		<i>2% lager brandstofverbruik</i>
3	Bussen lichter laden	"	5 ton reductie	Min. Eis lijst opstellen/optionele lijsten	1-2 manuren		<i>2% lager brandstofverbruik</i>
4	Zuinigere leaseauto's bijvervangen (A-/B-label)	"	5 ton reductie	Overleg lease maatschappij	0,-	1-april-2015	<i>2% zuiniger eerste jaar / 10% zuinigere auto's in 4 jaar</i>
5	Aggegraten vervangen voor zuinigere en afstemmen op behoefte	Project-locatie	1 ton reductie	Overleg leverancier aggregaten	Geen		<i>5% lager brandstofverbruik</i>

